

Tolksericerådet

YTTRANDE

2019-05-17

Dnr U2018/04684/UF

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2018:83 Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talande språk

Sammanfattning

Tolksericerådet är en branschorganisation med 20 medlemmar, mestadels offentligt ägda. Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter på föreliggande utredning.

Tolksericerådets fokusområden är att vilja säkerställa kvaliteten inom tolkbranschen och ser mycket positivt på betänkandet "Att förstå och bli förstådd- ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk"

Tolksericerådet instämmer i utredningens beskrivning av problematiken gällande brist på kvalificerade tolkar och ställer sig bakom utredningens förslag på följande punkter.

- Staten finansierar färre utbildningsvägar till tolk, men ökar den samlade kapaciteten.
- Staten för register över auktoriserade och utbildade tolkar.
- Förbjuda barntolkning.
- Regelverk, kvalitetssäkring och tillsyn utvecklas gentemot tolkar och förmedlingsorgan.
- Offentlig sektor planerar långsiktigt, samverkar, koordinerar och använder befintliga tolkresurser mer flexibelt och effektivt.
- Staten och offentlig sektor bygger vid behov upp egna tolkresurser eller avtalar om garanterade tolktjänster.
- Tolkyrket värderas och professionaliseras.

5. Tolkarna och deras arbetsmarknad

Tolksericerådet ser positivt på att tolkbranschen regleras och att högre kompetenskrav ställs på yrkeskåren. Dock är efterfrågan på olika språk mycket varierande vilket i hög grad styr arbetsförhållandena för tolken. Detta försvårar möjligheten att ge tolkyrket mer traditionella partsförhållanden. Om en stabilare situation på arbetsmarknaden ges till tolken genom anställning bör ett specifikt kollektivavtal förhandlas fram utifrån yrkesgruppens

specifika förutsättningar. Vidare är Tolkservicerådets upplevelse att tolkar i mycket efterfrågade språkgrupper önskar kvarstå i nuvarande arbetsförhållanden. I språkgrupper med lägre efterfrågan på tolk utövas yrket ofta som en bisyssla.

7. Kvalitetssäkring genom utbildning, validering och auktorisation

- Tolkservicerådet anser att nuvarande arbetsmarknadsutbildning är bristfällig och är därför positiv till förslaget med färre och mer kontrollerade utbildningsvägar. Tolkservicerådet anser även att tolkyrket behöver stärkas och professionaliseras. Det är också viktigt att kunna utbilda sig till tolk oavsett språk. Att ha krav på en lång utbildning och auktorisation kan bli svårt att motivera för den blivande tolken, då vissa endast har tolkyrket som en bisyssla. Detta kan i förlängningen leda till brist på kvalificerade tolkar.
- Tolkservicerådet ser positivt på förslaget om att resurser avsätts för utökad möjlighet till validering.
- Viktigt är också att se till att utbildningarna och valideringsmöjligheterna har en bra geografisk spridning och inte bara lokaliseras till storstäderna.
- Utbildning av tolkanvändare bör utvecklas för att ett tolkat samtal ska bli så bra som möjligt.

8. Tillsyn och samverkansfrågor

- Tolkservicerådet ställer sig positivt till tillsyn av såväl tolkar som tolkförmedlingar. Den nu oreglerade och okontrollerade tolkbranschen drabbar de primära parterna negativt och möjliggör verksamhet för mindre seriösa förmedlingar.
- Det finns flera goda exempel på samverkan mellan kommuner och Landsting som möjliggör effektivisering, långsiktig planering och nyttjandet av kvalitativa tolkresurser på ett bra sätt.
- Tolkservicerådet välkomnar därför ökad samordning mellan olika förvaltningsområden.

9. Barn och anhöriga som tolkar

- Tolkservicerådet ser det som en självklarhet att tolkning som utförs av minderårig förbjuds samt att tolkning av anhörig i det längsta bör undvikas.

Vi tackar för förtroendet att ta del av och ge vår syn på förslaget.

Med vänlig hälsning

Carina Johansson
Styrelseordförande i Tolkservicerådet
carina.johansson@tolkserviceradet.se
www.tolkserviceradet.se